

FM: Februārī inflāciju galvenokārt ietekmēja pārtikas cenu kāpums

Publicēts: 10.03.2020.

Lai arī šā gada februārī patēriņa cenas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi palielinājās vien par 0,1%, tomēr gada laikā inflācija sasniedza 2,3%. Patēriņa cenu pieaugums februārī gada griezumā bija līdzīgs janvāra sniegumam, kad inflācija bija 2,2%. Tādējādi 2020. gada pirmajos divos mēnešos inflācijas līmenis saglabājies stabils un turas nedaudz virs 2%.

Inflāciju ietekmējošie faktori februārī praktiski neizmainījās salīdzinājumā ar janvāri un joprojām patēriņa cenas paaugstinošā virzienā ietekmē pārtikas, degvielas un tabakas izstrādājumu sadārdzinājums, kā arī cenu pieaugums tādiem pakalpojumiem, kā veselības aprūpe, ēdināšana, sakari, kultūra un atpūta. Kopumā šā gada februārī preces bija par 1,9%, bet pakalpojumi par 3,1% dārgāki nekā pērnā gada attiecīgajā periodā.

Noderīga ziņa? Padalies!

Lielāko devumu patēriņa cenu kāpumā šā gada februārī gada griezumā nodrošināja pārtikas cenu pieaugums par 4,8%, tādejādi izskaidrojot gandrīz pusi no kopējā patēriņa cenu pieauguma. Izteikti augsts cenu kāpums ir fiksēts svaigiem augļiem (+19,4%), gaļai un gaļas izstrādājumiem (+10,2%), rīsiem (+9,9%), ko noteica galvenokārt ārējie faktori. Gaļas cenu kāpumu visbūtiskāk ietekmēja tieši cūkgaļas cenas paaugstinājums, kas ir fiksēts ne tikai Latvijā, bet visā pasaulē kopumā. Āfrikas cūku mēra uzliesmojums Ķīnā pērnā gada vidū nogalināja miljoniem šo mājdzīvnieku, izraisot cūkgaļas un speķa cenu pieaugumu visā pasaulē. Piemēram, cūkgaļa Ķīnā pērnā gada nogalē sadārdzinājās vairāk nekā par 100%. Savukārt šā gada janvārī kāpums sasniedza 116%. Ņemot vērā, ka Ķīna ir lielākais cūkgaļas ražotājs, kā arī patērētājs pasaulē, cūkgaļas piedāvājuma samazinājums šajā valstī būtiski ietekmēja tās cenu pasaulē. Papildus tam koronavīrusa izplatība traucēja pārtikas piegādi gan uz Ķīnu no citām valstīm, gan Ķīnas iekšienē, kas arī negatīvi ietekmēja pārtikas cenas. Sagaidāms, ka pārtikas cenas Latvijā turpinās palielināties arī turpmākajos šā gada mēnešos.

Salīdzinājumā ar pērnā gada attiecīgo mēnesi šā gada februārī par 4,8% sadārdzinājās degviela, ko ietekmēja akcīzes nodokļa likmju palielināšana naftas produktiem šā gada sākumā. Taču šis kāpums ir ievērojami mazāks nekā janvārī (8,8%), ko lielā mērā izskaidro naftas cenu samazinājums pasaules tirgos. Tādējādi degvielas cenu pieauguma spiediens uz inflāciju mazinās un šā gada martā un aprīlī degvielas cenu pieaugums varētu praktiski apstāties, ņemot vērā naftas cenu dinamiku martā. Šā gada februārī Brent markas jēlnaftas cena pasaules tirgos bija 55,5 ASV dolāri par barelu, kas bija par 13,3% zemāk nekā iepriekšējā gada februārī. Savukārt līdz 9.martam Brent markas jēlnaftas cena samazinājās līdz 36,5 ASV dolāriem par barelu. Naftas cenu kritumu pēdējos mēnešos nosaka pasaules ekonomikas attīstības tempu palielinājums, ko pastiprina COVID-19 vīrusa izplatība un ar tā ierobežošanu saistītie pasākumi, proti, tūrisma un tirdzniecības plūsmas ierobežošana. Papildus tam lielāko naftas eksportētājvalstu nespēja vienoties par naftas ieguves apmēra samazināšanu pēdējā OPEC+ sanāksmē, vēl vairāk pastiprināja naftas cenu kritumu.

Vidējā inflācija Latvijā šā gada pirmajos divos mēnešos bija 2,3%, kas ir par 0,5 procentpunktiem zemāks nekā pagājušajā gadā

vidēji. Neskatoties uz patēriņa cenu kāpuma palēninājumu šā gada sākumā, inflācijas līmenis Latvijā joprojām saglabājas viens no augstākajiem Eiropas Savienībā (ES), kamēr vidējais inflācijas līmenis gan ES kopumā, gan eirozonā šā gada pirmajos mēnešos saglabājas pērnā gada līmenī. Provizoriskie dati liecina, ka patēriņa cenu kāpums eirozonā šā gada. janvārī un februārī vidēji bija 1,3% salīdzinājumā ar attiecīgo periodu pērn. Tikmēr tādās valstīs kā Lietuvā un Slovākijā inflācija šā gada sākumā bija ap 3%. Inflācijas atšķirību starp valstīm nosaka gan atšķirīgs ekonomikas attīstības temps, gan nodokļa politika, gan atšķirīga patēriņa groza struktūra. Ekonomiski attīstītākajās valstīs pārtikas preču īpatsvars patēriņa grozā veido līdz 15%, kamēr Latvijā tas sasniedz gandrīz 22%, bet Rumānijā tuvu 30%. Tādējādi pat pie vienāda pārtikas preču kāpuma, ietekme uz inflāciju dažādās valstīs varētu ievērojami atšķirties. Kā jau atzīmēts, pārtikas cenu pieaugums Latvijā izskaidro gandrīz pusi no kopējā patēriņa cenu pieauguma februārī.

Ņemot vērā pārtikas un naftas cenu dinamiku pasaules tirgos, kā arī paredzēto akcīzes nodokļa likmju palielināšanu alkoholiskiem dzērieniem šā gada. martā, sagaidāms, ka arī turpmākajos šā gada mēnešos inflācija svārstīsies nedaudz virs 2%.

 [Pieteikties jaunumu saņemšanai e-pastā](#)

Vairāk par šo tēmu

[FM: Jūlijā Latvijā atgriežas inflācija](#)

10/08/2020

[FM: Straujā degvielas cenu krituma dēļ maijā fiksēta deflācija](#)

08/06/2020

[FM: Patēriņa cenas aprīlī palika nemainīgas](#)

05/06/2020

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-februari-inflaciju-galvenokart-ietekmeja-partikas-cenu-kapums>